

C(Aз)1
A 40

آذربايجان ناغىللىرى. آذربايجان دىلپننه عرب
الفباسى ايله. ب. ب. يازىچى. ۱۹۸۵.
۳۱۲ صفحه.

موضوع و مضمونجا مختلف اولان آذربايجان
ناغىللىرى خلقىميزين عادت و عئنه لرينى، معنوى
عالمينى، آرزو و ايسته گينى، اونون خارجى و داخلى
دشمنلره قارشى چوخ عسريك مبارزه سيني ئوگره نيك
ايچون زنكين ماتريال وثيرير. ناغىللىرىدا هر جور
استتمارچىلارا، ظلمكارلارا، مفتخورلوقا، ايكى اوزلولوقه
قارشى عموم خلق نفرتى دويولور. ناموسلى، ساده
انسانلارين حيات طرزى، ياراديجى اسكى ترنم اولونور.

A40 **آذربايجان ناغىللىرى. آذربايجان**
دىلينده عرب اليفباسى ايله. ب. ب. يازىچى،
1985. 312 с.

Kitabda toplanan nağıllar Nuruđdin Sejidovun
tertib etdiđi kitabdın kotturulmuşdur.

A $\frac{4802000100-153}{M-656-05}$ 28-82

C(Aз)1

© آذربايجان ناغىللىرى. آذربايجان، Баки, 1970.
© Язычы, 1985.

لال قیز

کچمیش زماندا بیر باجی - قارداش وار ایلی. قیز او قدر
گوزل ایلی که، ائله بیل اون دورد گئجه لیک آی پارچاسی
ایلی. اما قیزین دیلی لال ایلی. هیچنه دانیشا بیللمیردی. او
شکست اولوغو اوچون قارداشی اونو چوخ عزیزله بیردی بیر
سوزونی ایکی ائله میردی.

آی دولندی. ایل کچدی. اوغلان ائولندی. بیر اوشاقلاری
اولدی. آروادی اونون باجی سینتی بئله حدینتن آرتیق عزیز-
له سینتی گوره بیللمیردی. هر دفعه بیر حیلله قوروب اونو
گوردن سالماق ایسته بیردی. اما بوتون جهدلی بوئا چیختی.
اری نین بیر طوطی قوشو. بیرده عرب آتی وار ایلی. اوغلان
اونلاری دا حدینتن آرتیق ایسته بیردی. خانن آرواد بیر گون
طوطی قوشونی بوغوب ئولدیردی. اری ائوه گلنده بائیقلی -
بائیقلی دیل توکوب دئی:

- باجین سنین طوطی قوشونی بوغوب ئولدیردی.
اوغلان دئی:

- جانی ساغ اولسون. بیر قوش نه دیر که، اوندان ئوتوری
باجیمین خاطرینه دگیم.

آرادان بیر نجه گون کچدی. کیشی اووا گئتمیشدی. آرواد
ئوز قارداشی نی ئورگدیب خلوتجه عرب آتینن دا باشینی
کسیدردی. اری اوودان قایداندا بنه آه و فغان ائله ییب دئی:
- سن نجه دوزورسن که، باجین ایندی ده عرب آتینن
باشینی کسیدردی.

اوغلان دئی:

- من بیر آتنن ئوتوری باجیمی اینجیده بیللمهرم.
آرواد گوردی بئله ایشلرله اری نی بولدان چبخاردا
بیللمیر. اودور که، باشقا تدبیر توکمکه باشلادی. اری بازارا

کئین کیمی نوز اوغلوننی آپاریب شهرین کئاریندا قوجا بیر قارییا تاپشیردی. اونا چوخلی پول وئرپ دئی: — قاری نه نه، بو اوشاغا آنالیق ائله، بیر نچه ایلین سونرا کلیب آپاراجام.

قارییدا ائله بو لازم ایلمیش. او ساعت راضی لیق وئرپ اوشاغی کوتوردی. آرواد قا بیا تاپشیردی که، بو سری هیچ کیمه بیللمیرمه بیلدیر.

آرواد قاری نین یانیندان قایداندان سونرا باشلادی ائوده یاس قوروب آغلاماغا. ازی بازاردان قایدیب آروادی نین حالینی پریشان کوروب دئی: — آرواد، نه بدبخت ایش اوز وئرپ که، داد و فریاد ائدیرسن؟

آرواد آغلیا — آغلیا دئی:

— بوندان دا آرتیق بدبختچی لیک اولار؟ سنن ایستکلی باجین ایندی ده اوغلموزی ئولمورتدیرپ.

کیشی بو دفعه آروادی نین سوزونه اینانیب غضب لنتی. آرواد دئی:

— آ کیشی، بس ایندی بیز نئبله پک؟

کیشی دئی:

— داها بو دفعه دوزمک اولمار، منیم الیم کلمیر، قوهوملا— ریتا دی، کلیب باجیمی آپاریب آستینلار مئشه ده قوی اونودا قورد — قوش یه سین. آرواد بئله بیر فرصت آختاریردی که، او دا الینه دوشمیشدی، او ساعت قوهوم — اقراباسینا تاپشیردی که، قیزی آپاریب آزدیرسیلار. ائله همین گون قیزی آپاریب مئشه نین قالین بیر برینده بوراخب کلدیلر.

بازیق قیز بیللمه دی نئبله سین، دیلی ده یوخ ایدی که، دردیننی دئسین، آخردا علاجی کسلیب باشلادی کئتمکه، اوج گون، اوج کئجه یول کئنتی، آچیندان لاپ طاقتن دوشمیشدی، یئمکه هیچ نه تاپشیردی، بیردن قاباغینا بیر کبجیتکن لیک چیختی، تئز اوندان درپ، اووجوندا اووش دوروب بیر آز یئدی، بیر آز او طرفه باغیب گوردی دوم دوری، گوز باشی کیمی بیر بولاق سویو آخیر، بیر — ایکی اووج دا سودان ایچدی، او ساعت قیزین گوزونه ایشیق کئدی، قیلجالارینا طاقت.

تزدن باشلادی جیغیرلا کئتمگه. بیر ده گوردی که، قاباقینجا بیر قشنگ دوشان کئدیر. قیز دوشانین دالینجا او قدر قاجدی که، بیرده گوردی مشه نین اورتاسیندا گوزل بیر عمارتین قارشى- سیندا دایانیب. بو وقت عمارتین قاپیسی آچیلدی. دوشان ایچری کیردی. آرادان بیر آز کئچمه میش ایکی نفر خمتچی گلیب قیزی ایچری آپاردیلار. قیز قیرخ ییلله کان قالداندان سونرا ائله بیر اطافا کیردی که، آغزی آچیلما قالدی. بورا او قدر قشنگ ایلی که، آدام حیران قالیردی. اطافدان بیر گوزل غیر چیخیب اونو یانینا چاغیردی. بیر یزده اوتوردیلار. اطاق صاحبی نه قدر سؤال وئردیسه قیز جواب وئرمه دی. الی ایله اشاره ائله دی که، لالدیر. ائو صاحبی دئدی:

— ای گوزل قیز، داها سن لال دگیلسن. مشه ده یهدیگین کیچیتکن. ایچدیگین سو سنین دیلینی آچیب، قورخما دانش. قیز اونا ینانیب. جواب ویردی. گوردی که، دانشا بیلیر. سئویندیگینلن بیلمه دی نه ائله سین قیز دئدی:

— سن کیمن، بورا هارادیر؟

ائو صاحبی دئدی:

— من سام پادشاهی نین قیزی ایدیم. آتامین وزیریلک و کیلی سوزی بیر یره قویوب آتامی ئولدیریب اونا شر آتدیلار. بو ایشتن خیر توتدیم اوجون منی ده ئولورمک ایسته دیلر. سنین مشه ده راست گلدیگین دوشان آتامین سحرکار رمالی ایلی. او منه کمک ائدیپ، کتیریب بو سربا چیخارتدی. گوردیگین بو سرای دا اوتونفور. او همیشه دوشان جلدینده گزیر. باشینا قضا و قدر گلن بدیخت انسانلارا کمک ائدیر.

بو صحبتن سونرا لال قیز دا باشینا گلن قضا و قدری اولن آخراجان دانیشدی. او کونلن هر ایکی قیز دوستلاشیپ بیر یرده یاشادیلار.

آرادان گون دولاندی. آی کئچدی. لال قیزین قارداشی اووا چیخمشدی. مشه ده یولی آزیب گلیب همین عمارتین قاباقینا چیخدی. خمتچیلر اوغلانی گوروب ایچری آپاردیلار. لال قیز قارداشی نی اوزاقدان تانیدی. اما بیلدیرمه دی. اوزاداکي آدمالارا تاپشیردی که، اوغلانی قوناق ساغلا سینلار. اوغلان کئجه قوناق

قالى. او يوخويا كئىن كىمى باجىسى اونون خورجونونا بىر
قېزىل آلما. جىبىنه دە بىر اوزوك قويوب ائودن چىقى.
ئوزو دە خىمتچىلرە دئلى كە. سحر او كئىندە جىبىنى.
خورجونونى آختارارسىز. بلى. سحر آچىلى اوغلانا يىمك -
ايچمك وئردىلر. ياخشى حرمت ائىلەدىلر. يولا سالاندا دئدىلر:
- اى غريب اوغلان. بىزىم عمارتن بىر قېزىل آلما اىلە
بىر اوزوك ايتىپ. اگر سىندەدىرسە اوزوسولو ايكن وئر. يوخسا
آختاراجاغيق.

اوغلان آند - امان ائىلەيب دئلى.

- آختارين. اگر سىنن تاپىلسا امر ائىلەين بوينومى
وورسونلار.

ائىلە بو وقت خىمتچىلر اونون خورجونونا باخدىلار.
كوردىلر آلما اوردادىر. دئدىلر:

- سىن آند ايچىردىن. بس بو نەدېر؟

اوغلان آند - امان ائىلەدى كە. اونو يقىن اوزگەسى
قويوب. اوغلانن بوغازى توتولى. چوخ يالواردى. اونا اينانان
اولمادى. سونرا اوغلانن جىبىنى آختارىپ اوزوكى دە تاپدىلار.
اوغلان بىلمەدى نە دئسىن. خىمتچىلر اوغلانن ال - قولونى
باغلاياندا باجىسى ابرەلى دوروب دئلى:

- اوغلان. اينى سىنە ايناناق. يا بو شىلرە؟

اوغلان دئلى:

- وا مللا. مە شر آتماق اوچون بونلارى قىدا ائىلەيبىلر.
قېز دئلى:

- قارداش. منى تانىمادىن. او شىلرە من قويوشام.
باشا دوشەسن كە. سىنن آروادىن دا منىم باشىما بو اويونى
كتىرىپ. اوغلان باجىسىنى تانىدى. اوندان عىز ايستەيبىپ
پشيمان اولغوغونو سويلەدى.

اوغلان باجىسىنى گوتوروب كلى ائولرىنە. آروادىنى
چاغىرىپ دئلى:

- اگر اوغومون بىرىنى دئمەسن سنى ايكى شاققا
ائىلەجىم.

آرواد کوردی که. بوئون ایشلرین اوستو آچیلیب،
قورخوسوندان اوغلونون برینی دئی. آتاسی گندیب قاریدان
اوشاغینی آلیب کتیردی. سونرا ئوز آروادینی آباریب شه ده
آزدیردی. دئی:
— باخ نه اکمیشدین اونو دا بیچدین. ایندی بیلرمن که.
پاخیل لیق ائله دیب، شر آتماق نجه بیس ایشدیر.